

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти
«ЕКОНОМІКА»
(нова редакція)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 Економіка
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Доктор філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою Радою Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля
Протокол від 29 червня 2024 року №7
Голова Вченої Ради Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля

ОЛГА ПОРКУЯН

Попередня редакція ОНП «Економіка» затверджена рішенням
Вченої Ради СХНУ ім.В.Далія, протокол від 29 червня 2023 року
№ 12.
Наказ ректора від 30 червня 2023 року № 67/14.01

КИЇВ – 2024.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги підготовки докторів філософії (PhD) за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Освітньо-наукова програма заснована на компетентністному підході підготовки докторів філософії (PhD) відповідно до вимог Стандарту вищої освіти. Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти. Ступінь «Доктор філософії». Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність: 051 «Економіка», який затверджено наказом Міністерства освіти та науки України № 424 від 10 травня 2022 р.

СКЛАД ПРОЄКТНОЇ ГРУПИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:

Керівник проєктної групи (гарант) освітньо-наукової програми:

1. Івченко Євген Анатолійович, декан факультету економіки та управління СНУ ім. В. Даля, д.е.н., професор

Члени проєктної групи:

2. Овечкіна Олена Андріївна, професорка кафедри економіки та підприємництва СНУ ім. В. Даля, д.е.н., професор
3. Білоус Яна Юріївна, доцентка кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу, СНУ ім. В. Даля, доктор PhD, доцент

із залученням стейкхолдерів:

4. Корінний Вадим Анатолійович, аспірант кафедри обліку і оподаткування СНУ ім. В. Даля
5. Гераймович Володимир Віталійович, директор ТОВ «Агріаналітика»

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Персій Юрій Олександрович, к.е.н., випускник ОНП 051 Економіка
2. Божкова Вікторія Вікторівна, завідувач кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, д.е.н., професор
3. Ляшенко В'ячеслав Іванович, завідувач відділу проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва ІЕП НАН України, д.е.н., професор
4. Сердюкова Олена Євгенівна, начальник Фонду комунального майна Северодонецької міської військової адміністрації
5. Юрченко Андрій Федорович, начальник Рубіжанської міської військової адміністрації

Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін в освітню програму регулюється «Положенням про освітні програми в Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля», затвердженим рішенням Вченої ради Університету (протокол від «29» травня 2020 р № 8) та введеним в дію наказом ректора Університету від «04» червня 2020 р. № 105/17. Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії (PhD) «Економіка» за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу СНУ ім. В. Даля.

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 051 «Економіка»

1- Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля Кафедра економіки і підприємництва Кафедра обліку і оподаткування
Ступінь вищої освіти та назва освітньої кваліфікації мовою оригіналу	Третій (освітньо-науковий) рівень Доктор філософії (PhD) Освітньо-наукова кваліфікація: Доктор філософії (PhD) з економіки
Офіційна назва освітньої програми	Економіка Economy
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії (одиничний); перший науковий ступінь, 4 академічних роки; 240 кредитів ЄКТС, у тому числі освітня складова – 57 ЄКТС; наукова складова – 183 кредитів ЄКТС
Організація, що акредитує	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Україна
Цикл/рівень	QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень; НРК України – 8 рівень
Передумови	Для здобуття ступеня доктора філософії можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь магістра. Програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями повинна передбачати перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До завершення повного циклу навчання
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.snu.edu.ua

2 – Мета освітньо-наукової програми

Підготовка висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», здатних розв'язувати комплексні проблеми у галузі дослідницько-інноваційної та професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійних практик на основі формування і розвитку у здобувачів програмних компетентностей, набуття основних вмінь та навичок виконання оригінального дисертаційного дослідження у сфері економіки, яке має важливе теоретичне і практичне значення

3 – Характеристика освітньо-наукової програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Об'єкт діяльності (дослідження): теорія, методологія наукових досліджень, феномени, явища і проблеми сучасних економічних процесів та систем Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, що
--	--

	передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики Теоретичний зміст предметної області: загальні закони, закономірності та тенденції соціально-економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; кількісні методи в економічних дослідженнях; інституціональний, міждисциплінарний та історичний аналіз соціально-економічних явищ та процесів; розробка та обґрунтування економічних рішень; регулювання та управління багаторівневими господарськими системами. Методи, методики та технології: методи мікро- та макроекономічних досліджень, комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування, управління проектами, цифрові технології, методи і технології науково-педагогічної діяльності Інструментарій та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення, прилади та обладнання, необхідні для виконання наукових досліджень у сфері економіки
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова для освітнього ступеня «доктор філософії». Дослідницька орієнтація програми. Наукові дослідження, спрямовані на переосмислення наявних та формування нових цілісних знань щодо загальних законів, закономірностей та тенденцій розвитку соціально-економічних систем різного рівня; мотивації і поведінки ринкових суб'єктів, регулювання та управління соціально-економічних процесами на макро-, мікро- та міжнародному рівнях. Базова орієнтація програми. Структура програми передбачає оволодіння фундаментальними знаннями щодо: - використання результатів дослідницько-інноваційної діяльності для розв'язання комплексних проблем у сфері економіки; - розбудови сучасних типів економічного розвитку країн та формування моделі інформаційно-інноваційної, цифрової, креативної економіки та суспільства; - розвитку світової та національної соціально-економічної системи та її підсистем; - трансформаційних перетворень та структурної диверсифікації національних та світових ринків; - розвитку інституційної системи регулювання соціально-економічних процесів на макро-, мікро- та міжнародному рівнях; - функціонування та розвитку суб'єктів господарювання різного рівня з урахуванням особливостей стану зовнішнього середовища; - методології педагогічної діяльності та сучасного інструментарію її здійснення. Спеціальна орієнтація програми: - застосування основних положень економічних теорій для виявлення природи проблем у практичній діяльності суб'єктів господарювання, їх аналізу та системного розв'язання; - узагальнення, обґрунтування та визначення тенденцій розвитку національних ринків;

	обґрунтування моделей, напрямів і типів економічної політики країни з врахуванням викликів четвертої промислової революції, використання концепції Governance та стратегії гнучкого управління; обґрунтування управлінських рішень у сфері ефективної взаємодії держави та суб'єктів господарювання в системі публічно-приватного партнерства; дослідження просторових наслідків економічних рішень та планування соціально-економічного розвитку територіальних громад, міст та регіонів; обґрунтування основних напрямів стратегічної діяльності суб'єктів господарювання, розроблення соціально-економічної політики суб'єктів господарювання для забезпечення їх розвитку з урахуванням інноваційних та інвестиційних процесів; розвиток теоретичних та методичних засад, методів та засобів підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств з урахуванням сучасних тенденцій євроінтеграції та глобалізації; удосконалення процесу впровадження інновацій в діяльність організацій та суб'єктів господарювання; аналітичне обґрунтування управлінських рішень у діяльності організацій та суб'єктів господарювання; дослідження особливостей розвитку системи управління людськими ресурсами; обґрунтування напрямів, методів, системи статистичних показників аналізу, оцінювання та прогнозування стану та розвитку соціально-економічних явищ і процесів; удосконалення інструментарію економіко-математичного моделювання та його застосування для економічних процесів та соціально-економічних систем різного рівня.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка». Ключові слова: економіка, економічна теорія, сучасна політична економія, національна економіка, регіональна економіка, міжнародна економіка, бізнес-економіка (економіка бізнес-структур реального сектору економіки), економіка праці та соціально-трудових відносин, економічна статистика, математичне моделювання соціально-економічних процесів.
Особливості програми	Особливості програми полягають в: 1) дослідженні соціально-економічних систем різного рівня (світ, країна, регіон, підприємство) з використанням міждисциплінарного підходу, врахуванням соціокультурних передумов та наслідків; 2) поєднанні філософського осмислення та теоретичного узагальнення економічного буття з прикладними інноваційними розробками, придатними для практичного використання в діяльності організацій різного рівня та господарській практиці; 3) опануванні та використанні сучасного інструментарію статистичних досліджень та економіко-математичного моделювання соціально-економічних процесів; 4) сфокусованості навчання та досліджень на інтеграцію в міжнародну наукову спільноту, тісне співробітництво з урядовими структурами, міжнародними організаціями, вітчизняними та закордонними закладами науки та освіти, бізнес-сектором.

	Освітньо-наукова програма передбачає поєднання теоретичних знань та практичну (в т.ч. педагогічну) підготовку. Навчання проводиться в активному дослідницькому науковому середовищі, що передбачає використання інтерактивних, відкритих та проблемних лекцій, семінарів і круглих столів із запрошенням відомих фахівців і практиків з економіки та суміжних галузей знань, участь у бізнес-тренінгах, використання кейс-методів, а також застосування сучасних освітніх інформаційно-комунікаційних технологій. Розвиток професійних та дослідницьких компетентностей забезпечується участю здобувачів у різноманітних науково-практичних заходах кафедр, за якими закріплені здобувачі відповідно до тематики наукових досліджень, та інших наукових заходах, які проводить СНУ ім. В. Даля, інші ЗВО та інституції України та зарубіжжя, зокрема: міжнародних та всеукраїнських дослідницьких і практичних конференціях, форумах, круглих столах, присвячених стану, проблемам та перспективам розвитку соціально-економічних систем різного рівня (глобальних, міжнародних, національних, регіональних, бізнесових; підготовці та опублікуванні наукових статей та тез-доповідей конференцій); участі в підготовці та проведення наукових досліджень, опитувань тощо. Отримання здобувачами науково-освітнього ступеня таких знань і професійних компетентностей забезпечується логічною структурою освітньо-наукової програми та програмами навчальних дисциплін.
4 – Працевлаштування випускників та подальше навчання	
Працевлаштування випускників	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти, інших посадах, що потребують кваліфікації доктора філософії з економіки, зокрема на посадах наукових консультантів, експертів, аналітиків у дослідницьких установах і підрозділах підприємств, установ, організацій. Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня «доктор філософії» освітньо-наукової програми «Економіка» здатний виконувати професійну роботу за Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (КП) (додаток А)
Подальше навчання	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Особистісно-орієнтований підхід, електронне навчання в системі Moodle; використання веб-технологій, самонавчання; проблемно-орієнтоване навчання; опрацювання літератури в наукометричних базах Scopus та Web of Science; комбінація лекцій, дослідницьких робіт, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань, проблем та використанням кейс-методів, ділових ігор, міждисциплінарних тренінгів, що розвивають креативність, комунікаційні та лідерські навички, уміння працювати в команді, педагогічну майстерність; підготовка дисертаційного дослідження Навчання здобувачів передбачає:

	проведення проблемних лекцій, наукових семінарів, майстер-класів, інших видів контактних занять з використанням інтерактивних методів навчання, групової та проектної роботи; використання сучасних інформаційних технологій та можливостей. Інтернет для використання дистанційних курсів та вільного доступу до електронних ресурсів; творчу самостійну роботу здобувачів щодо пошуку й обробки інформації з різноманітних джерел у бібліотеці університету та у наукових бібліотеках України; педагогічну практику здобувачів і міжнародну академічну мобільність, їх внутрішнє і закордонне стажування та консультування; проведення фахових семінарів, підготовку публікацій у наукових фахових виданнях та наукометричних базах даних; налагодження плідної наукової співпраці та тісної взаємодії здобувачів з науковими керівниками, проведення індивідуальних консультацій з професорсько-педагогічними працівниками СНУ ім.В.Даля та інших профільних ЗВО, провідними фахівцями профільної галузі знань; активну роботу здобувачів у держбюджетних та госпдоговірних темах; кваліфіковану підтримку участі здобувачів у конкурсах на отримання наукових стипендій і грантів тощо
Оцінювання	Система оцінювання знань включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється шляхом оцінки роботи на контактних заняттях, підготовлених наукових статей, виступів на наукових конференціях та інших публічних заходах, виконання науково-дослідницьких завдань тощо. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену або заліку з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Здобувач вважається допущеним до підсумкового контролю з дисципліни у разі виконання всіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Виконання дисертаційного дослідження щорічно обговорюється на засіданні кафедри, за якою закріплено здобувача, виходячи з тематики дисертації. Оцінювання дисертації здійснюється за підсумками публічного захисту у спеціалізованих або тимчасових радах із захисту дисертацій
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

	ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами. СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності. СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей. СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності
7 – Програмні результати навчання	
	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку. РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації. РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

	РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи. РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності. РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефаківцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях. РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності. РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники СНУ ім. В. Даля, залучені до реалізації освітньої програми, відповідають вимогам чинного законодавства України, є співробітниками університету, мають науковий ступінь та вчене звання, підтверджений рівень наукової і професійної підготовки. Поширеною практикою є проведення відкритих лекцій, майстер-класів, семінар-тренінгів, консультування при підготовці навчальних завдань, дослідницьких проектів та дисертаційних робіт провідними вітчизняними та зарубіжними фахівцями у сфері економіки; залучення здобувачів до діяльності науково-дослідних інститутів та Луганської філії Інституту економіко-правових досліджень НАН України
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, спеціалізовані кабінети, комп'ютерні класи, навчальні лабораторії, мультимедійне обладнання тощо) відповідає вимогам та потребам до проведення лекційних і практичних занять, у. т.ч. в дистанційному режимі. В університеті є локальні комп'ютерні мережі з доступом до мережі Інтернет. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики, тренажерні зали, медичний комплекс), кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчально-методичне забезпечення включає: робочі програми навчальних дисциплін та методичні матеріали з їх вивчення; монографії, підручники та навчальні посібники, презентації лекцій, завдання для практичних (семінарських, контактних) занять, тести і завдання для самоконтролю, поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів, програму педагогічної практики, методичні вказівки з підготовки дисертаційного дослідження. Наявність навчально-методичного забезпечення за обов'язковими та вибірковими дисциплінами складає 100 відсотків. Інформаційне забезпечення: точки бездротового доступу до мережі Інтернет; необмежений доступ до мережі Інтернет; наукова бібліотека, читальні зали; віртуальне навчальне середовище Moodle; пакет MS Office 365; програмний продукт «StrikePlagiarism», корпоративна пошта тощо
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність може здійснюватися згідно з вимогами чинного законодавства та за наявності відповідних укладених договорів.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність може здійснюватися згідно з вимогами чинного законодавства та за наявності відповідних укладених договорів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти може здійснюватися згідно з вимогами чинного законодавства.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
Освітня складова ОНП			
Обов'язкові компоненти освітньої складової ОНП			
1.1. Цикл загальнонаукової (філософської) підготовки			
OK1	Філософія науки та професійна етика	3	екзамен
OK2	Педагогіка вищої школи	3	екзамен
Загальний обсяг циклу загальнонаукової підготовки:		6	
1.2. Цикл мовної підготовки та професійних комунікацій			
OK3	Іноземна мова наукового спілкування та академічне письмо	3	залік
OK4	Іноземне академічне письмо	3	екзамен
Загальний обсяг циклу мовної підготовки та професійних комунікацій:		6	
1.3. Цикл спеціальної підготовки			
OK5	Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності	3	залік
OK6	Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових розробок	3	екзамен
Загальний обсяг циклу спеціальної підготовки:		6	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		18	
Вибіркові компоненти ОНП *			
ВНД 1	Вибіркова навчальна дисципліна 1	5	залік
ВНД 2	Вибіркова навчальна дисципліна 2	5	залік
ВНД 3	Вибіркова навчальна дисципліна 3	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		15	
Компонент практичної підготовки			
ПП1	Педагогічна практика	24	залік
Загальний обсяг практичної підготовки :		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ ОНП:		57	
Наукова складова ОНП			
H1	Проведення наукових досліджень	120	
H2	Підготовка та захист дисертації	63	
		Наукова атестація - по завершенню кожного семестру навчального року; Захист дисертації	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАУКОВОЇ СКЛАДОВОЇ :		183	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:		240	

* Здобувач обирає 3 вибірові навчальні дисципліни (15 кредитів) загальним обсягом не менш 25% від загального обсягу ОНП з Каталогу вибірових навчальних дисциплін, затвердженому по університету для освітнього рівня – доктор філософії (PhD)

Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти

У цьому документі (ОНП 051«Економіка») використовуються такі скорочення назв циклів підготовки, до яких належать блоки змістових модулів навчальних дисциплін:

ОК – обов'язкові компоненти освітньої складової ; ВК – вибірові компоненти освітньої складової; ПП – практична підготовка ; Н – наукова складова

2.2. Структура освітньо-наукової програми

Нормативний термін підготовки доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» за освітньо - науковою програмою «Економіка» становить 4 роки (очна та заочна форма навчання).

Освітньо-наукова програма складається з 2-х складових : освітньої та наукової.

Зміст та структура освітньої складової ОНП «Економіка» представлена нижче:

Структура освітньої складової освітньо- наукової програми	Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти	
	кредитів ЄКТС	%
Обов'язкові компоненти	18	31,6
Вибіркові компоненти	15	26,3
Компонент практичної підготовки	24	42,1
Разом освітня складова ОНП	57	100

Наукова складова ОНП «Економіка» - 183 кредитів ЄКТС – передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників, оформлення його результатів у вигляді дисертації та її публічний захист.

2.3. Структурно-логічна схема ОНП

В основу розроблення **освітньої складової ОНП «Економіка»** покладено компетентнісний підхід з використанням кредитів ЄКТС, де для досягнення запланованих результатів навчання за освітньою програмою (навчальною дисципліною, модулем) передбачаються певні витрати часу здобувачів. Необхідний і достатній обсяг навчального навантаження, виражений у кількості кредитів ЄКТС (1 кредит ЄКТС дорівнює 30 годинам) складає: 1 семестр – 30 кредитів ЄКТС, навчальний (академічний) рік – 60 кредитів ЄКТС.

Освітня складова ОНП «Економіка» складається з циклів загальнонаукової підготовки, мовної підготовки та професійних комунікацій, спеціальної (професійної) та практичної підготовки (структурно-логічна схема ОНП представлена на рис. 2.1).

До циклу *загальнонаукової підготовки* відносяться такі обов'язкові навчальні дисципліни, як «Філософія науки та професійна етика» та «Педагогіка вищої школи», що спрямовані на формування у здобувача вищої освіти:

- загальнонаукових (філософських) компетентностей, зокрема, формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору, прогресивного світогляду, здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; спроможності до генерування наукових гіпотез, визначення напрямів та задач економічних досліджень;
- застосування сучасних моделей, організаційно-методичних форм навчання і виховання студентів; методів науково-педагогічного дослідження та інтерактивних методів та тренінгових технологій навчально-пізнавальної діяльності.

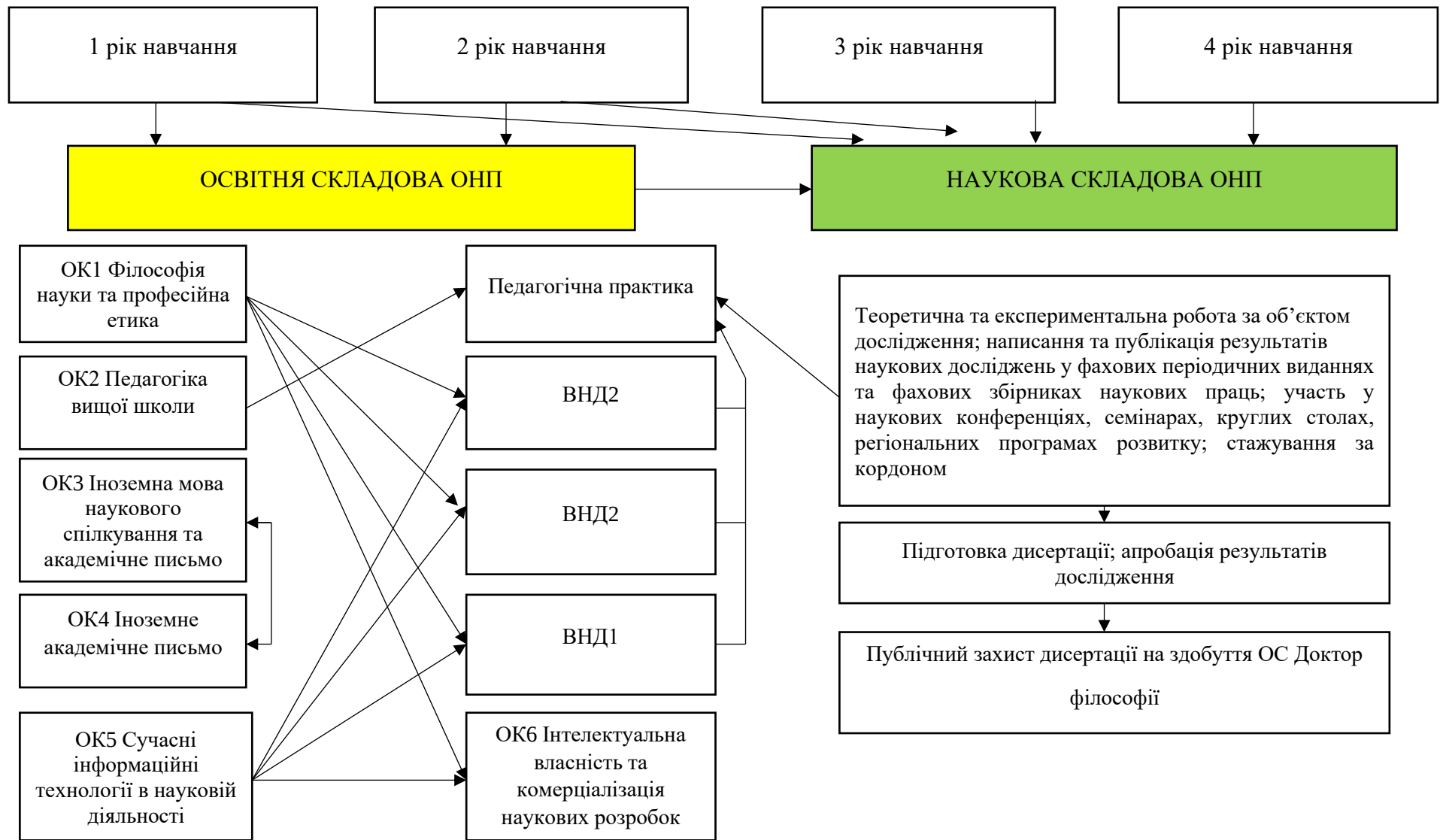

Рис.2.1. Структурно-логічна схема ОНП «Економіка»

Навчальний план здобувача має містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Навчальне навантаження здобувача включає всі види його роботи (аудиторну, самостійну тощо) відповідно до навчального плану.

Цикл *мовної та комунікаційної підготовки* представлений дисциплінами «Іноземна мова наукового спілкування та академічне письмо» та «Іноземне академічне письмо» завданням яких є набуття здатності працювати у міжнародному контексті, налагоджувати ефективне міжнародне співробітництво, спілкуватися з науковим, професійним та експертним середовищем; розуміти іншомовні наукові тексти економічної проблематики, представляти та обговорювати результати своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, використовувати закордонну літературу та інтернет-джерела під час педагогічної діяльності тощо.

Цикл *спеціальної (професійної) підготовки* представлений обов'язковою та вибірковою частинами та має на меті засвоєння здобувачами основних концепцій, оволодіння термінологією, формування розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю «Економіка».

До обов'язкової віднесені такі дисципліни як:

«Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності», яка має на меті розвиток і реалізацію набутих знань, умінь, навиків і розумінь із гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін для вирішення всіх аспектів діяльності доктора філософії на відповідній посаді, продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем, впровадження методології наукової діяльності для отримання нових фактів, що розширюють сферу знань і спрямовані на розв'язання комплексних проблем науки та практичного застосування, спроможність генерувати ідеї, організовувати та проводити дослідження із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

«Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових розробок», яка має на меті формування цілісної системи знань щодо сутності інтелектуальної діяльності, економічної природи інтелектуальної власності, змісту та структури права інтелектуальної власності, розуміння механізму та принципів комерціалізації результатів наукових досліджень; знання категоріального апарату трансферу технологій, видів інновацій; вміння використовувати моделі трансферу технологій; спроможність розробити стратегії комерціалізації конкретних розробок; уміння збору, зберігання, обробки, аналізу та оцінки інформації.

Перелік вибірових навчальних дисциплін здобувач обирає самостійно з загально університетського Каталогу вибірових навчальних дисциплін, затвердженому по ЗВО для освітньо-наукового рівня – доктор філософії (PhD), який щорічно затверджується наказом ректора ЗВО. Здійснюючи вибір, здобувач може врахувати рекомендації наукового керівника стосовно дисциплін для набуття професійних знань та навичок, доцільних для проведення дисертації. За необхідністю та з відповідним обґрунтуванням (потреба опанування фахових знань та компетенцій відповідно до теми наукового дослідження) здобувач може обрати дисципліни, які затверджені по ЗВО для здобувачів бакалаврського та магістерського рівня вищої освіти.

Практична підготовка передбачає проходження педагогічної практики, яка спрямована на формування у здобувачів практичних навичок здійснення педагогічної діяльності на високому професійному рівні. Педагогічна практика є складовою частиною ОНП доктора філософії і складає 24 кредити ECTS.

Мета педагогічної практики – залучення аспірантів до самостійної творчої педагогічної діяльності, формування системи педагогічних умінь в умовах, оптимально наближених до реальної роботи у ЗВО; оволодіння знаннями і вміннями, необхідними для організації процесу вивчення освітніх компонент здобувачами вищої освіти відповідної спеціальності.

Основними завданнями педагогічної практики є:

- сприяння формуванню професійно значущих якостей викладача вищої школи;
- закріплення, розширення та поглиблення теоретичних педагогічних знань;
- аспірантів на основі їх використання у реальному педагогічному процесі;
- реалізація на практиці знань про сучасні методи і форми викладацької діяльності шляхом проведення аудиторних занять;
- опанування методами проведення аналізу власної викладацької діяльності, професійної компетентності та роботи колег;
- оволодіння досвідом самостійної організації навчально-виховного процесу в навчальній групі;
- ознайомлення з інноваційними технологіями, формами і методами роботи у ЗВО;
- розвиток та самореалізація творчих здібностей;
- оволодіння вміннями самоаналізу та самовдосконалення;
- формування морально-етичних якостей, культури спілкування та потреби у самовдосконаленні.

Педагогічна практика проводиться індивідуально під безпосереднім керівництвом наукового керівника.

Наукова складова ОНП передбачає проведення протягом усього періоду навчання наукового дослідження, підготовку дисертації та її публічний захист.

Наукова складова ОНП доктора філософії складає 183 кредити ECTS (у тому числі проведення наукових досліджень – 120 кредитів, підготовка та захист дисертації – 63 кредити).

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв’язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова ОНП оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача.

Наукова атестація здобувача за результатами наукової діяльності здійснюється на засіданнях кафедр по завершенню кожного навчального семестру. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Публічний захист дисертації проводиться в Спеціалізованих або Тимчасових радах по захисту дисертацій відповідно до чинних нормативних документів.

Тематика дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти третього (освітньо-

наукового) рівня спеціальності 051 «Економіка» ОНП «Економіка» відповідає:

Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету міністрів України від 10 липня 2019 року № 526-р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>);

цілям сталого розвитку України на період до 2030 року, затвердженим Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 (<https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>);

науковим інтересам керівників аспірантів.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація за спеціальністю здійснюється у формі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем вищої освіти третього рівня його індивідуального навчального плану.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація – це кваліфікаційна наукова робота, яка виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, містить наукові результати проведених ним досліджень та подана з метою присудження йому ступеня доктора філософії. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті Університету. Вимоги до оформлення дисертації встановлює МОН України.
Вимоги до публічного захисту	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту дисертації визначаються КМУ, зокрема: Постановою Кабінету Міністрів від 06 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» або іншим чинним на момент захисту дисертації нормативним документом

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля у відповідності ст. 16 Закону України «Про вищу освіту» та згідно «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля» функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти, регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті СНУ ім.В.Даля, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічної інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками СНУ ім.В.Даля та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів.

5. Пояснювальна записка

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених стандартом компетентностей доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»

Дескрипторам Національної рамки кваліфікацій (за 8-м рівнем)

Класифікація компетентностей за НРК	Знання ЗН1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння УМ1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики УМ2.Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності УМ3.Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1.Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2.Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Автономія і відповідальність АВ1.Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2.Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
Загальні компетентності				
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1	Ум1,Ум3	К1	АВ2
ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		Ум1,Ум2	К1,К2	АВ1
03. Здатність працювати в міжнародному контексті.	Зн1	Ум2, Ум3	К2	АВ1, АВ2
ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).		Ум1,Ум3	К1	АВ1
ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.	Зн1	Ум1,Ум2	К1	АВ2
Спеціальні компетентності				
СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.	Зн1	Ум1,Ум3	К1	АВ1
СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.			К1, К2	

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія і відповідальність
	ЗН1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	УМ1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики УМ2.Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності УМ3.Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	К1.Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2.Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	АВ1.Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2.Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.		Ум1	К2	АВ2
СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.	Зн1	Ум2	К1	АВ2
СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.		Ум2,Ум3	К2	АВ2
СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей		Ум2		АВ1
СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.	Зн1	Ум2, Ум3	К1,К2	АВ1

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Загальні компетентності					Спеціальні (фахові) компетентності						
	ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	ЗК 05	СК 01	СК 02	СК 03	СК 04	СК 05	СК 06	СК 07
РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	+	+			+	+						
РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.	+	+	+				+		+	+		+
РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.	+	+						+		+		
РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.		+						+		+		
РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.		+		+		+				+		+
РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.				+		+	+				+	
РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.		+			+					+	+	
РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми												+
РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.		+						+				

Таблиця 3

**Матриця забезпечення визначених освітньо-наукової програмою
компетенцій відповідними компонентами освітньо–наукової програми.
за спеціальністю 051 «Економіка»**

Компетентності	Компоненти освітньо-наукової програми							
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ПП1	Н1
ЗК 01.	+				+		+	+
ЗК 02.	+	+			+	+	+	+
ЗК 03			+	+				+
ЗК 04.		+			+	+		+
ЗК 05	+				+			+
СК 01	+	+				+		+
СК 02			+	+				+
СК 03	+				+			+
СК 04		+					+	+
СК 05			+	+			+	+
СК 06					+	+		+
СК 07						+		+

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними
компонентами освітньо-наукової програми.
за спеціальністю 051 «Економіка»**

Програмні результати навчання	Компоненти освітньо-наукової програми							
	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК6	ПП1	Н1
РН 1		+				+		+
РН 2	+					+		+
РН 3	+				+			+
РН 4					+	+		+
РН 5	+				+	+	+	+
РН 6			+	+				+
РН 7		+	+	+				+
РН 8	+		+	+		+	+	+
РН 9	+				+			+

Керівник проєктної групи (гарант) освітньо-наукової програми:

1. Івченко Євген Анатолійович, декан факультету економіки та управління СНУ ім. В. Даля, д.е.н., професор

Члени проєктної групи:

2. Овечкіна Олена Андріївна, професорка кафедри економіки та підприємництва СНУ ім. В. Даля, д.е.н., професор
3. Білоус Яна Юріївна, доцентка кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу, СНУ ім. В. Даля, доктор PhD, доцент

Посади, які здатен займати здобувач третього (освітньо-наукового) рівня «доктор філософії» (освітньо-наукової програми «Економіка») за Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (КП)

Код і назва професійної групи	Професійна назва роботи (посада)
Адміністративна діяльність у державних закладах та організаціях різного рівня:	
	Посади, що можуть займати фахівці із освітнім ступенем «Магістр» спеціальності «051 Економіка», але без застережень щодо стажу роботи
Адміністративна діяльність у сфері науки та освіти:	
1229.4	– декан, завідувач кафедри
1237	– керівники науково-дослідних підрозділів
1237.1	– головний учений секретар
1237.2	– учений секретар (без вимог до стажу роботи)
Наукова діяльність:	
2122.1	– молодший науковий співробітник (статистика); науковий співробітник (статистика)
2351.1	– молодший науковий співробітник, науковий співробітник (методи навчання)
2359.1	– молодший науковий співробітник, науковий співробітник (в інших галузях навчання)
2412.1	– молодший науковий співробітник, науковий співробітник (праця та зайнятість)
2414.1	– молодший науковий співробітник, науковий співробітник (фінансово-економічна безпека підприємств, установ та організацій)
2419.1	– молодший науковий співробітник, науковий співробітник (інтелектуальна власність, маркетинг, ефективність господарської діяльності, раціоналізація виробництва)
2433.1	– молодший науковий співробітник, науковий співробітник (інформаційна аналітика)
2441.1	– молодший науковий співробітник, науковий співробітник (економіка)
2446.1	– молодший науковий співробітник, науковий співробітник (соціальний захист населення)
2447.1	– молодший науковий співробітник, наукові співробітники (проекти та програми у сфері матеріального та нематеріального виробництва)
Науково-педагогічна діяльність в закладах освіти:	
2310.1	– професор, доцент
2310.2	– викладач закладу вищої освіти, асистент
2320	– викладач професійно-технічного навчального закладу
Управлінська діяльність у бізнес-секторі:	
	Посади, що можуть займати фахівці із освітнім ступенем «Магістр» спеціальності «051 Економіка», але без застережень щодо стажу роботи